

Hétjői Napló

ELŐFIZETÉSI DIJ: Egész évre 180.—, negyedévre 40.—, 1 hóra 15.— kor. POLITIKAI HETILAP MEGJELENIK MINDEN HÉTFOÉN REGGEL SZERKESZTŐSÉG: VIII., RÖKK SZILÁRD-U. 3. KIADÓHIVATAL: VI., NAQYMEZŐ-UTCA 8. SZ.

A Devizaközpont megszüntetési a külkereskedelmet

A kereskedők nem vásárolhatnak — Egy kereskedőt sem büntettek árdrágítás miatt — Megszüntendő a Devizaközpont

Koronánk gyors leromlása megzavarta a pénzügyi kormányzat esendős nyugalmát. Belátták, hogy gazdasági életünk a féltenséget ki nem bírja, a nagy hiteltelenségbe belepusztul, hát cselekedtek és a korona védelmére felállították a Devizaközpontot.

Mi is szükségessé, létfeltételnek tartjuk koronánk javulását, de erre a Devizaközpont egyáltalán nem alkalmas. Első pillanatban van ugyan valami látszatja, de azután annál több baj szülfje.

Egész természetes volna, ha a fellállítására senki nem gondolt volna, mert egyszer már nem vált be nálunk, de — uti figura doct — nem völd az osztárak vagy német koronát sem és az bizony sülyed, egyre sülyed a ma már az ingovány között nem is látszik, csak néha a pocsolva loconása hallatszik. De az még a kisebb baj, hogy csinálnak egy intézményt, ami csak zaklatással jár, de célhoz nem vezet, a baj ott van, hogy csak hátránnyal jár és a kereskedelem létalappját támadja meg.

Ma a kereskedelem — ezt a napokban magává tette még az Arvicsgáló Bizottság is — az utánpótlási ár és a haszon megtérítését igényelheti. Árui tulajnyom része külföldi származású. A belföldi ár értéke is a sürthelyi valutajegyzéshez igazodik a falusi vásárban is a korona arfolyama szerint változnak az árak. A kereskedő tehát, ha árúját piacra veszi, csak úgy tudja az utánpótlási árat reálisan számítani, ha nyomban fedezheti valutaszükségletét. Amint azonban a valuta beszerzésének akadályja van, kénytelen egy bizonytalansági coefficientet is felszámítani, az árut drágítani s a mellett tüzletét egy bizonytalan rendelkezésnek kienni. Nem tud a kereskedő a nemzetközi kereskedelemben üzletet kötni, mert nem tudhatja, hogy a valutát engedélyezi-e a Devizaközpont, a külföldi kereskedő pedig feltételező — egy hivatal jóváhagyásáig feltételező — nem hajlandó tüzletet kötni. Tehát a megkötöttség következménye: áruhiány, ami a téli folyamán az egyéb tényezőkön kívül külön nagy drágító erők.

Pénzügyi kormányzatunk mintha úgy okoskodna. Hegedüs politikája megbukott, tehát mindenben az ellenkezőjét csinálja. Pedig Hegedüs politikája nem a deviza felszabadításán bukkott meg, hisz azután még 180 ponttal nőtt meg a korona értéke. Egész más okok buktatták meg Hegedüst és egész másútt kell keressni gazdasági életünk szaradást, de semmiesetre sem olyan szabályok fellállításában, amely a gazdasági élet törvényeivel ellenében áll és semmiesetre sem a kereskedelem megfojtásában, sőt ellenkezőleg. Gazdasági életünk akkor lép a javulás útjára, ha visszatérünk a tiszta, liberális politikához, amely Smithen, Malthuson, Ricordon és Cobdenen keresztül élvezettek benutított a XIX. század nagy felvilágosításához.

Nem a kereskedők zaklatása ennek az útja, amint azt az Arvicsgáló Bizottság elképzeléi és hirdeti. Nem a repülő-bizottságok hozták a javulást, és nem is a kereskedők ellen alapítatlan vezetett gyűlölet-hirdetés. Hisz a most folytatott ár-razziák is a kereskedők mellett szolgálatot fényes tanubizonyítást, amikor egyetlen kereskedő sem akadt,

aki ellen az árdragító visszaélés miatt az eljárást folyamathoz teheték volna, de annál több, aki áru-raktárát nem pótolta.

A kormány tehát ne újabb nyűgök fellállításán gondolkodjék, hanem igyekezzék a meglévőket is lerombolni. Köztük elsősorban a drós Devizaközpontot.

A szociáldemokraták felvonulása az adójavaslatok ellen

A szociáldemokrata párt szónokai — A numerus clausus Kérdése — Ismét szó van a Friedrich-Wolf-Gömbös egyesítéséről

A politikai világban határozottan a fáradság és fásultság jelei mutatkoznak. A képviselők úgy a jobb, mint a baloldalon erősen hangzatosítják, hogy ilyen hosszú ideig a nemzetgyűlést szinte képtelenség együtt tartani, a szakadatlan ülészetől kimerültek, nagy részük így is szabadságot kért és eltávozott a fővárosból, a munka tehát, amelyet így a nemzetgyűlés végez, nem lehet teljes értékű.

Bethlen István gróf miniszterelnök az általános óhajnak engedve úgy határozott, hogy a nemzetgyűlés nyári ülésszakát szeptember elején berekesztik és akkor a Ház határozat szabadságra megy. Ennek előfeltétele természetesen az, hogy az adójavaslatokat addig, tehát két hét alatt létárgyalják és ezt a célt szolgálják a nyolcórás ülések is.

A jelek után itélve azonban még a nyolcórás ülések ellenére sem lesz lehetséges a javaslatokkal ilyen gyorsan végezni. Magában az egyeséses pártban is erős ellenzék van a javaslatnak, amely ugyan nem foglaltat nyíltan állást a kormány ellen, de a vitában élénk részt vesz és módosítási javaslatok formájában fog igyekezni álláspontjának érvényét szerezni. Különösen Szijj Bálint és a mellette állók elégedetlenkednek, sok kifogásuk van a javaslat ellen, főleg a progresszív híányt emlegetik, mint a javaslat hibáját és ennek érdekében mélyreható felszólalásokban és igen sok módosítási indítványban fogják összefoglalni kifogásaikat. Viszont a másik oldalon a nagyzárkád vannak ellens a javaslatnak, akik, ha burkolt formában is, az ellenkező oldalról fogják támadni a javaslatot, úgy, hogy ha annak megszavazása biztosítva van is, a vita korántsem lesz olyan sima lefolyású és olyan rövid, mint azt kormánypárti oldalon gondolják.

Különösen a szociálisták készülnek erősen az adójavaslatok tárgyalására. A földadójavaslatnak vezérszónoka a szociáldemokrata párt részéről Várnai Dániel lesz, aki nagy készültséggel és tárgyilagosan fogja a javaslatot bírálni, kivül még Szabó Imre, Seeder Ferenc, Vanczák János és Farkas István szólnak

fel. A földadó kérdésében a szociáldemokrata párt elvi álláspontja az, hogy a hozadékai adó már természetesen fogva igazságatlan és helyette a földértékdadó rendszerrel kell bevezetni. A mostani javaslatnál szemben azonban követelik a reális, erőteljes és határozatos progresszív, valamint a kisbirtokok adójának lényeges csökkentését.

A kereseti adó vezérszónoka Propper Sándor lesz, de természetesen többen is fel fognak szólalni a párt tagjai közül. A párt szónokai ki fogják fejteni, hogy a magyar adózással szemben senki sem ismeri ki magát, lényegében adóreformra van szükség, adóreformot azonban csak megfelelő pénzügyi program keretén belül lehet megvalósítani. Ilyen pénzügyi programot a kormány nem adott, ami már önmagában véve is elegendő ok a bizalmatlanságra a kormány gazdasági politikájával szemben.

A házádo kérdésében Ratitz Gyula fogja kifejtetni a párt álláspontját. Rá fog mutatni az építkezés hátráltató okokra, ki fogja mutatni, hogy a törvényjavaslat megnehezíti a munkáslakások építését. Adómentesség kér az építkezések számára és követeli, hogy a nagyobb vállalatok kötelezzék munkáslakások építésére, természetesen ezek az építkezések szintén adómentességet élvezzenek.

A kereseti adóval szemben a pártnak az az álláspontja, hogy lehetetlen anakronizmus a jövedelmi adó fenntartása, ha a kereseti adóból törvény lesz. Mind a kettőt nem lehet az adózókon behajtani. A jövedelmi adó hatálya alól ki kell venni az ipari munkásságot és az ipari és kereskedelmi tisztviselőket.

A mai jövedelmi adótörvény alapján egy létminimumon alul kereső munkásnak hat heti keresetét kellene adóba felzárni a kereseti adón kívül. A jövedelmi adónál a létminimumot legalább 200.000 koronában kell megállapítani, mert a szakszervezeti tanács kimutattása szerint egy áttug család létminimuma heti 5000 koronán felül van.

Lehetetlen dolog tehát 10% adót kivetni arra a keresetre, amely csu-

pán arra elég, hogy a kereső pusztá létét fenntartsa. Gondoskodni kell természetesen arról is, hogy a pénzmínimum is megfelelő módon váljék megváltozása esetén ez a lét-tözekek.

Az adójavaslatokon kívül a numerus clausus kérdése az, amely a politikai köröket érdekli. Két nappal ezelőtt kirattant az a hír, amely szerint Bethlen István gróf miniszterelnök iniciatívájára az Egyesült Párt egyik vezető tagja sürgős javaslatot fog a nemzetgyűlés elé terjesztetni a numerus clausus módosítása tárgyában.

Ertesüléseink szerint ez nem fog a legközelebbi időben megtörténni, bár a terv igen komoly. Mégis a miniszterelnök urnak számolnia kell azzal az ellentállással, amelyet ez a terv a pártból ki fog váltani és valószínűleg minden befolyású és tekintélyt bírta kell vetnie, hogy ezt az ellentállást leszerelje.

A javaslat benyújtására csak öt-hét végeféle fog sor kerülni, és a miniszterelnök természetesen számítt ebben a kérdésben a liberális ellenzék és a szociáldemokraták támogatására.

A javaslat legelősebb ellenzői Friedrichék lesznek, akiket ebben a kérdésben Wolffék teljes erejükkel támogatnak és akik felé Gömbösök is orientálódnak fognak, úgy hogy meglehet, ez a javaslat fogja megindítani az új, intranzigens párt alakulási mozgalmát.

Ausztria válsága

Bécs, augusztus 20.

Seipel dr. szövetségi kancellár és Segur pénzügyminiszter ma este Widner dr. követ kíséretében Prágába utaztak, ahol hétfőn lesznek a megbeszélések. Benes dr. cseh miniszterelnök és külügyminiszterrel, Seipel dr. és Segur Berlinben szerdán találkoznak Wirth dr. birodalmi kancellárral.

A Szociáldemokrata így ír: Ausztriából a hivatalos hírek nyugodt hangnag, de az egész világnak tudtul adják Ausztria teljes nyomorát. Ez az állam minden elképzelhető megtett, hogy eleget tegyen annak a megoldhatatlan feladatnak, hogy fenntartsa magát és lakossága részére a legszükségesebbeket megszeresse.

A Császár szerint Seipel dr. bizonyára teljes megeléssel fog találkozni Prágában. A hitelügy nyújtásában a nyugati hatalmaknak és szövetség államoknak szolidaritásuknak kell lenniök Ausztriával szemben s a kijelentést nem szabad halogatni. Szem előtt kell tartani, hogy Ausztria kimerült és hogy a segítséget haladéktalanul meg kell kapnia.

London, augusztus 20.

Az Observer írja: A diplomácia részéről tisztára tréfa és felelősség-érvényhiány úgy határozni, mint a hogy a londoni konferencia tette, hogy tudniillik Ausztria helyzetét előbb gondosan meg kell vizsgálni, mielőtt valamit tenni lehetne. A rendkívüli sürgősség esete evidens, mert máskülönben Ausztria ügyéből súlyos veszedelem bonyolódott Európára.

PESTI SÉTAK

Az óra

Nehéz időket élünk, olyan nehezebbet, mint talán még sohasem (bárzelelt is mindig panaszokdunk) is azért van, hogy ha nem csak lni, hanem megélni is akarunk, a 'endes, szegény, dolga után kénye-let yereső embernek egy, két vagy esetleg több foglalkozást kell válnia. Mindnyájunknak van melékfoglalkozása, sokunknak a melékfoglalkozás a főfoglalkozása, nem csoda tehát, ha a régepte szed-án időmérésit funkciókat teljesítő lérek, becseületes óráknak is olyan foglalkozást kell vállalnia, amelyek nem tartoznak eredeti feladatai közé.

Emlékezzünk csak vissza, legyfőbb is belevoantk szegény ártatlan fe-let a magas politikába. A nemzet-nyüülés utolsó ülésének vége, az om-nónes nyolc óra veszedelmese kö-velgett, a parlament folyosóján pe-ig izgatott szakállas békeangyalok röpökde pepta kabát-szárnyakak, minthogy a megegyezés a kormány és az ellenzék között még nem volt meg a választásig kérdésében. Mit lehetett tenni, nyolc órákor be ke-letett rekészni az ülést, szegény órák vöntak bele a komplottba és a 'gú habet tempus, habet vitam' közmondás alapján egy erélyes mo-zaudatallal megállították szegényt. Az óra, mit tekellett volna, meg is állt, de fájt, fájt neki ez a kényszerű állapot, minthogy természeténél fogva igen kötelességtudó lény és hosszabbik karját mérően felnyu-ította az égre, tanult hiva a magas-ágdbélieket, míg rövidebb karjával zordanan lemaratott az ülésterembe, miyha mondta volna:

— Ime ók és én, pedig én csak egy szegény, egyszerű óra vagyok.
— Most már mindegy, az óra nem segített (tehét hogy 'csüpa dacodtette), csak azért hoztam fel az es-ét, hogy rámutassak: mire nem használják Kronon derék mérőeszközét.

Es azután itt vannak a villány órák. Az didott, derék, hóban-hébeben mindig pontosan álló, soha nem tö, mindig rendületlenül mutató vi-ágitótornyai a pesti embernek, az időbeli tájékozatlanság sürke ten-gerőne, zálogháza való becsapások megkönyítőt, hivatali elkésések mil fősor emlegett és mindig disz-kréten csukló kifogásai és rande-voik, randevük drága, el nem té-vezhető helyei.

Ez a világ legpraktikusabb inté-nyéne. Mert nemcsak, hogy azt te-let mondani: Négy óra után öt per-cel legyél (vagy legyen aranyos) az Oktogon-téri villanyóráról, de azt is lehet mondani: Fél ókor meg mindig nem voltál ott, mert nincs kifogás: hogy "az óram késik, az óram rosszul jár", ez egy fix, egy felsőbbrendű óra, amelyhez alkak-zazkodni kell, amelynek döntését el kell fogadni, amelyre ellentmon-ás nélkül lehet hivatkozni. De meg valamit lehet. Az óra karcsu, cilin-dukus teste praktikus módon plak-ét felragasztásra szolgál. Es a Diet-richeinsten festő, tisztító, irtó ember-nek hasa és két karja között a plak-ét papírosra, ahová is ilyeneket la-let írni:

— Mancsi! Hatig vártam! Elman-tem! (Ez az elkéseregett örökharo-ge.)

Vagy:
— Klári, félonyelgő vártam ma-ára, beültél a Lulu kávéháza. (Ez a blazirt.)

— Odán! Megbesélt időben itt voltam. Klári! (Ezek holnap ki fog-nak békúlni.)

— Stb., stb.

Szóval ilyen remek hely volt a villanyóra.

Es most a leg hiresebb randevu-

Magyar Kupadöntő

FTC—UTE 1:0

Lábnélküli csapkodó játék, melyet a Pataky, Szabó, Schwarz és Blum helyén tartálékokat szerepeltető FTC nyert meg a II. félidő 1. percé-ében Wagner jobbszélső fejesgólja ré-

Az MTK nemzetközi kerékpárversenye

3X15 km-es motorvezetéses verseny:

1. futam: 1. Balla, 2. Bartos. 2. futam: 1. Balla, 2. Walthour. 3. futam: 1. Walthour, 2. Bartos. Végeredmény: 1. Balla, 2. Walthour, 3. Bartos.

Párosverseny a Szent István-díjért: 1. Kokoll—Mazár, 2. Grimm—Schwarz, 3. Velvart—Denes-pár. Uterocky—Burg-hardt-pár feladta a versenyt.

Nemzetközi atletikai verseny

Vasárnap délután rendezte a MTK nemzetközi atletikai versenyt a FTC Üllői-úti sporttelepén. A kül-földiek közül csak Haselsteiner, Pettera és jelenleg a bécsi WAC színeiben versenyző Szics Gyula je-lentek meg a startnál, kik közül csak Haselsteiner szereplése járt sik-kerrel, amennyiben nagy meglepe-tésre és tegyik hozzá, nem szeren-zővel is, Gáspárt (BBTE) 185 cm-es úgrással legyőzte. A verseny részle-tes eredménye a következő:

Rudugrás: 1. Hadházy (Debreceni MOVE) 3.30 m. 2. Brausz. 3. Haselstei-ner.

3000 méteres ötös csapatverseny. 1. MTK csapat 29 pont. 2. MTE. 3. FTC. Egyénileg: 1. Némethy (FTC) 8 p. 59.8 mp. 2. Grosz. 3. Várad.

Olimpiai staféta 400X200X200+800: 1. MTK a csapat 3 p. 43.5 mp. 2. FTC. 3. MTK b. csapat.

Pontverseny Budapest székesfőváros vándoridjért: 1. MTK 28 pont. 2. MAC 8 pont.

400 méteres síkfutás. 1. Kuruczy (MTK) 51.3 mp. 2. Fikl. 3. Kalnraih.

800 méteres síkfutás: 1. Fonóy (MTK) 2 p. 0.5 mp. 2. Görög. 3. Steinel.

Távolugrás: 1. Somfay (MAC) 6.50 m. 2. Kovács. 3. Gárdos.

órát, az Oktogon-térít megszüntette a rídég hatóság. Lehet, hogy rosszul járt szegény, (ilyen önzellen szol-gálatokért csak rosszul lehet járni), de lehet, hogy más oka volt: az óráit egyszerűen kiemelték fentről és el- vitték. Most a két üvegalkat oda- fönt az első emelet magasságában árva és álldászan bálnul le az Andrássy-útra, jóakarúan és szin- te bocsánatot kérve, hogy ók nem tudják az időt mutatni.

Borzaszt tragédiák születtek a óra tövében. A párok nem találják egymásra és mindiguk a másikat okolja a késésért. Emberek, akik az- előtt szerették egymást, gyűlölködő ellenségeké lesznek, mert mind- egyik azt hiszi a másírók, hogy ugratni akarta csupán. Romantikus hisleányok guafaldatot isznak, mert eddig hü és pontos udvarló- juk nem jelent meg a találkán, de- rék és szentimentális ifjak golyót készílnék röpíteni agyukba, mert hölgyük, miolatt rájuk várt megis- merkedett egy váró fiatalemberrel és vele is távozott. Csupa zavar, csupa baj borzasztó tragéoidk, vég- zetes félreértések.

Budapest fiatalága nevében tisz- telettel kérem mélyen tisztelt illeté- kes helyet: helyezték vissza sürög- sen az órák.

Es a világ egész fiatalága nevé- ben a legmélyebb alázattal kérem M. Clemenceau, Millerand-t, Poincaré- t, Mr. Lloyd George-ot és a többi- ketet mind, akik arra illetékesek! helyezték vissza sürögösen azt az órák, amelyet még 1914-ben elvitték,

vén. A gól után az UTE hatalmas tempót diktálva, igyeckik egyalízni az eredményt, amit a kapujához sze- gezett s lerohanásokkal kísérletező FTC sikeresen elhárít.

110 méteres gátfutás: 1. Stollmár (FTC) 16.6 (egyedül futva).

4X100 méteres staféta: 1. MTK a) csapa- ta 45.9 mp. 2. MAC b) csapata.

100 méteres síkfutás: 1. Kuruczy (MTK) 11.3. 2. Juhás.

Magasugrás: 1. Haselsteiner (WAC) 185 cm. 2. Gáspár. 3. Pettera.

Disszkoszvetés: 1. Marvalls (TE) 38.87 cm. 2. Csejthey. 3. Somfay.

Mamlasz nyerte a Szt. István-díjat

Mamlasz, a sok családost és örömet hozott változatos pályafutású Raskal- mén, ma beváltotta a közönség bizalmát, mely a sok kudarc után sem fordult el tőle. A ring favoritja Trojner volt, mely azonban ott végezt, ahova esélye utalta: a helyezetlenek között. A publikum, jó helyen tapogatózva, Mamlasz tette főkedvencévé s a nagyklasszius telivér óriási finish után feljohszal meg is nyerte a díjat Korom, a Dréher-istálló crackje ellen, mely az előrefogásnál fa- vorit volt. A nagy verseny olyan kere- tek között folyt le, mely semmivel sem marad el a régi nagy István-napi pa- rádék mögött. Az alagi pályán valóban nem volt talpalatnyi hely sem. A me- ttingező nap egyéb futamaiban is ün- nepi jellegű mutatók: mindenütt nagy feldek futottak és érdekes végküzde- lomok voltak. A részletes eredmény ez:

1. Babérág (2 Szabó Gy.), 2. Edömár (4), 3. Magst. F. m.: Ballerina II. Mon- stafa Kemal, Vaskalapos, Fehér holló, Lenore, Pretty Mary, Argos 50:135 50: 65, 75, 65 II. 1. Bombulus 2. Me-

Ugárdy. F. m.: Mac Adam, Lánchid, Fej- ség öccse, Bombulus, Elvasas, 409 Teófi Csokonai, 50:130, 50:75, - III. 1. Mamlasz, 2. Korom, 3. Bellice. F. m.: Au- gójás, Atykám, Pásztorlú, Handhábó, Trojner, 50:80, 85, 105. IV. 1. Kudlich, 2. Djhád, 3. Akácsa. F. m.: Mátyás király, Uránia, Thökély, Athene, Rózsaéta, Se- dilla, Gáboridák, 50:390, 50:146, 310, 199. V. 1. Fonéka, 2. Tingl-Tangl, 3. Gyöngy. F. m.: Lorraine, Turán, Mira LI. Morgan, Kriacut, Tik-Tak, Nagykor, 50:55 50:130, VI. 1. Ocull II. 2. Nur für Dieh, 3. Szelvény. F. m.: Molnár, Viselusi, Ré- ba, Vera II. 50:260, 50:165, 65, 60.

mert azóta nem tudunk többé talá- kozni az Ellettel, minden randevu- kat elpasszoljuk és sokan közülünk, akiknek az Ellettel volt találkozojuk a Halállal találkoztak és azzal tá- voztak véglegesen; mi azóta soha nem tudjuk, mennyi az óra, mennyi mult már és mennyi lesz még... mi nem tudunk tervezett készíteni, mi nem tudunk légyottot megbeszélni, mi elkészünk mindenről és minden- honnan...

Hát nem lehet azt az órák vissza- cenni?

Bálint Imre

A Szent Jobb-körmenet

Vasárnap, Szent István napján a Szent Jobbot fényes ünneppég mel- lett körülbórdozták a Várban. Az ünneppégen a magyar közelet és az arisztokrácia színe-java megjelent. Magyar ruhába öltözött leánykák csoportja helyezkedett el a Szent György-téren. Különböz festületek és iskolák a Máriás zászlók alatt gyülekeztek. Nyolc óra előtt pár percel a kir. vártemplomban meg- jelent Horthy Miklós kormányzó. A me- jent előkelőségek a templom aj- tájában tüdőzöltek a kormányzót.

A kormányzó érkezése után dr. Csernoch János hercegprímás-bi- hores fényes pári segédlettel a misét celebrálta. A megjelentek között ott álltak Jászfői főherceg, gróf Ap- ponyi Albertet, Schöppa Ferenc pá- pal nuncius. A kormány részéről

megjelent Daruváry igazságügyi- miniszter, Klebelsberg Kunó kultusz- miniszter, Vass József népjóléti mi- niszter, Scitovszky Béla, a Ház el- nöke és még számos nemzetgyűlési képviselő.

A főváros részéről Sipőcs Jenő polgármester vezetésével a főváros egész tanácsnok kara megjelent. A szentmise után a Szt. Jobbot a Szent György-téren a palotaszor- on, Disztéri és a Tárnok-utcán át a koronázási templomba vitték. Szt. István Jobbját nyolc napon keresztül a Vártemplomban közszemlére teszik ki.

HIREK

A Kormányzó az új hadnagyokhoz

A kormányzó a Ludovika Akadé- mia Szent István-napi tisztavató- ünneppégen a következő beszédet in- tette az újonnan kinevezett hadna- gyokhoz:

— Esküit tettetek ma és fogadal- mat, hogy a magyar hazának, a mi édes hazának hű fiait, katonái lesz- tek. Esküit tettetek, hogy Magyar- országot minden veszélyben megvédi- titek, érte nemcsak élni, de ha kell, meghalni is tudtok. Ezzel a szent esküvel léptek ma az iskola küszö- béről az élet porondjára.

— Büszkén, szép reményekkel el- telve indultok neki az életnek és elváróm, hogy akkor esse eszigideg- lő, ha akadályok gördülnék utja- tokba és kizdenetek kell a cél eléré- sere. És ne eszúgessen bennetek a magatok és családotok jövője miatti aggodalom sem, mert külön- bö gondom lesz rá, hogy miként a vi- lágágháború vízei, úgy ti is 'elnyer- jétek a magyar hazá biztós jövőt' a nyújtó jutalmát, ha az ország utra- építésénél tevékeny részt vészték és ha értele áldozatot hoztok.

— Magyarországnak és a marók- nyi honvédségnek olyan fiakra van szüksége, akik a megpróbáltatás- nehég napjaiban sem csüggednek, akik nemcsak esküdni, de az esküt megtartani is tudják. A Magyarok Istene úgy segéljen bennetek, ahogy megtartjátok a szent esküt, a fogadalmat, amit most tettetek.

— A repülő uszorabírósi tanács megalakulása. A büntetőtörvénysszék- nek meg a mai napon kijelöltk a repülő uszorabírósi tanácsnak el- nöket az itélőbíró tagjait és az máz hónap meg is kezdi működését. A repülő tanács mellett a közvádát dr. Kotsis Miklós kir. ügyész képviseli. A tanács székhelye minden valószí- nűség szerint vagy a Várház épüle- tében, vagy pedig a Központi vásár- csarnoknál szemben levő Nádor- szálló épületében lesz.

— A Landau—Döbélbűnpör. A mai tárgyaláson utolsó tanúként dr. Schmitz Rezső esendőrederes ügyész távirati uton idézték meg Hévizről, hol nyári szabadságát tölti. Ha bármi ok- jából nem tudna megjelenni, akkor be- fozik a bizonyítási eljárás kihallgatás- nélkül is és még ma délelőtt megtá- riaszadussádet Morócza Dénes dr. királyi ügyész.

— A Duna-strandfürdő áldozata. Tülyösi Árpád, 23 éves kereskedő- ség és a megyéri strandnál fürdés közben a Dunába fuladt. Holttestét nem fogták ki.

• Mary Osborne és Éva May. E két, a névstílus világban előnyösen ismert nő találkozik a Kortomói leguabí mősoran két gyönyörű film keretében. A kis ha- szontalan a címe az egyik elágérnek, a másik az amazon. Lenyugzó, bájos művészeleg szenzácios mind a két film, melyek mindegyike bármelyik téli szin- ház mősorával vetekedik. Így érthető te- rént a nagy érdeklődés, mely a mősor iránt már most mutatkozik. Előadások 7/8 és 10 órákor. Telefon 11—42

Pesti anya

— Berlinben szüld az élet. Az utcákon emberfömegek nyúzódnak. Autók, kocskák, autobuszok és villamosok szédítő forgalmat bonyolítanak le. A szállodák zsúfoltságát telve idegenekkel, akik számára naponta újabb és újabb mulatóhelyek nyílnak, amelyek legbiztosabb látogatói a smockingos japánok. . . Káprázatos kirakatok, naponta növekvő árak és egyre dráguló élet. . . ez a nai Berlin. „Holt szezon” van most Berlinben, de a Rundfahrtok — pedig ezzel most négy-öt társasági is foglalkozik — nem győzik kielégíteni az igényeket és autók állandó áramlata állnak. Szinte hihetetlenül ülekednek folyók a kulturánszettek ideresegelt fiait között egy-egy helyre — és bizony itt még az eddigi remegés országok fiait is harcra keverednek. . . Iten csak a nagy drágaság mutatja, hogy még nincs „béke”. Mert minden más békebeli. Az utcák ragyogóan tiszták, a helyi közlekedés előrangy, nyüzsgő, nagyvilági az élet. Feltűnő sok építkezés folyik. Különösen a bankok, biztosító és hajózási társaságok építenek, répitlenek, renoválnak. A magánpaloták egész sora épül most át bankpalotáká. A Deutsche Bank — amely jelenleg is vagy 7 óriási egymás mellett épületben helyezkedik el — két emelet répitésével igyekszik helyesíteni növekvő forgalmához aránytani. Bár ezt két emelet répitésével nem érheti el, mert az 1921. évi szanatórium 2125 milliárd márkás, azaz 85 milliárd aranymárkás forgalmat az 1922. első félévi forgalma már túlhaladta. A dollárnak 900-ra való felcsúszása nem voltott ki különösebb izgalmat. Egyáltalában itt nem beszélnek a devizakérdésről annyit, mint Pesten, a kávéházban, vendéglőkben, mulatókban, borbélyoknál stb. nem hallani folyton zürichi kizsúrót, a színházakban nem az aranyparitőről, hanem művészeti kérdésekről vitatkoznak. . .

— Az egyik nagybankban, mikor a zürichi jegyzés felől érdeklődtem, a devizaszámlához ültetődtem, mert a pénztárteremben nem tudta senki. A magyar koronáról nagyon jó véleményekkel vannak. Erthetetlennek találják, hogy a magyar koronát a márka rántotta volna le. Szerintük a magyarok — félvén a márka példájától — maguk dobálták el a koronát. Az újabb devizarendelés — ebben a formában — nem helyeslik, mert ezzel a magyarok ismét kizárják magukat a nemzetközi viszonylatból. Itt nem spekulálnak — itt dolgoznak. Fantasztikus nagy lendülettel vett: ipar, kereskedelem, banküzlet. A jobb autombilgyárak csak 1924-re vállalnak rendelést. A gyengébb márkájú autombilgyárak hirdetik, hogy még egyelőre vállalkoznak 1923-ra rendelést. Németország dolgozik. . . s a márka egyre zuhan. Ideges feszültséggel lesik a londoni tárgyalásokat. Élet-hatalm harcot vívnak a moratóriumért, közben azonban a Technische Hochschule befogadóképességét 4000-ról 6000-re emelik, a National Galeriéhez új szárnyépületet építenek az újabb szerzemények elhelyezésére, újabb és újabb repülőgépjáratokat létesítenek. Nehéz éveket él át a közéleti társaság. . . Itt semmi sem jelzi az állam formaváltozást. A birodalmi elnök Wilhelmstrassei, szerényen meghúzódó palotáján egyetlen posztoló katona őrzi s a Brandenburger-Tor középősi díjtáráján, hol egykor csak a császár kocsija ment át, ma sem szabad senkinek keresztül hajtania.

Ez vasárnap körülbelül félhét tájban történt, a strandfürdőben, a Margitszigeten. A nap olyan pocékoló bőkezűséggel melegeitette át a homokot, hogy boszorkányokat lehetett volna vallatni a pláge-on. A víz hőmérséklete az emberi testektől oly magasra hágott, hogy a margitszigeti gyógyforrás még egyszer olyan világhírű lenne, ha ezt a hőfokot tüntetnék fel a prospektusokban. A bazén belső sarkában álló dríád fáradt alkápcsal közül kötele buzgalommal köpte a vizet a fürdőzők szemébe, a mondáinak és demimondáinak tisztességes és felhivatalos viszonyai zavartalanul fetengtek és vonaglottak a lelanylátó nap bucsuzó, tehát legszenvedélyesebb sugárkérvényében. Impozáns és brutális természetisztikus volt a kép, Böcklin mitologiaja semmi oestre se juthatott észébe az embernek, inkább talán egy mérszárnak, ahol nyers huvek zsúfolódnak egymásra és átható párázatok teszik súlyossá a levegőt.

Önagysága már elfáradt az úszóleckeiben, melynek legváltozatosabb módszereit legalább négy-öt amatőr úszómester próbálta ki rajta, a táncosnő már kibontotta szőke haját, mely úgy csillogott a messzeségben, mint az országút pora, mikor a sorodt hazafelé hajították. Tözsér ur lebonyolította azt a nyoletit új ismerettség, mely jövő hetének estéjét meg fogja édesíteni, Poentör ur csüggedt fejfel haladt a kabin felé, mert túlságosan nagy sikere volt a szerelemben. Az egész képen eluralodik a jölösök kiüreglítésű bágvadtásága, benn a vízben csupán azok a hölgyek sivalkódnak és mozdolódnak, akiknek ez a délután nem hozta meg a kívánt eredményeket és akik a finishben még egyszer kétségbeesett kísérleteket tesznek. Ez a sivalkódás éppen, mert nem terméshettes, mondhatnók fizetlenséggel megfontolt sokkal hangosabb, mint azok a kis önkénytelen sikolyok és csiklándós kacajok, melyeknek még a naptól kevesebb edzett erő ellenálló képessége mellett is megvan a maguk természetes oka. Most megszórt a zárórt jelző harang, mire a női ordítás elől a tetőfokot. Ha az ember nem tudná, hogy miről van szó, azt hinné, hogy egő moziból akarnak menekülni mellükre szorított gyermekekkel.

A sivalkódásban élesen és idegen-szerűen belehat az rémült, panaszkodó gyerekhang: Nyakig a vízben, kicsi szőke haját a moecosk ásványvízbe merítve, égnék tárt karokkal rikolt az kis pesti négyéves lány. Először senki nem figyel rá, később azonban, mikor a bédit a rémület mindjobban a mély viz felé sodorja, egy jóindulatúnak látszó kövér ember mégis hozzááll és kiemeli a habokból. A gyerek erre még vadabb sírásba fog és rekedt torokkal kiabálja:

— Anyu, anyu! Hol vagy anyu? Anyu nem jelentkezett. Ki tudja, hol van anyu? Apu semmiesetre sem tudja. Anyu hitlen lett intim család ensemblejéhez, anyai és hitvesi kötelezettségeit valahol a strand másik pólusán hanyagolja el. A mondáinak és demimondáinak felháborodva, körülseglik a kis rikácsolót, reklamálják anyut, tiltakoznak, vádat emelnek, idegen hölgyeket, akik odagyetnek a lár-mára, agresszíven meggyenustanak azal, hogy azonosak a szóbanforgó anyuvál. Anyu azonban még mindig nincs meg.

— Hogy hivan? — kérdezi egy idősebb démn a síró gyermeket.

— Majsai Micike Delibáb-utca hétéssz — szegegi a gyerek és anyu még mindig nincs meg. Végre egy díjbirkónak jó ötlete támad, és más vállaira emeli a kislányt is.

körülhordja a homokparton, mint egy talált tárgyat, mint egy zsebrót, amit valaki vetkőzés közben kiejtett a mellényzsebéből, mint egy hajesztott, amit anyu véletlenül kiejtett frissen festett hajából. A fürdő másik sarkában, közel Ó-budához, végre sikerült megtalálni anyut. A kislány boldogan tárta ki kiesiny, kövér karját a hűtlenségben

talált anyu felé és megismerte Odón bácsit, aki sóskiflit sokott neki venni a büffében. A közönség felháborodása hamarosan lelohadt. Ez egy egészen rendes pesti fürdői ügy volt és ez az anyu egy olyan egészen rendes pesti anyu volt, akiről tanulságos cikkeket lehetne írni minden pesti olvasókönyvbe.

Zsolt Béla.

Akarat 607

Ismerősöm, a harmincés állásnőküli meglátogatott vasárnap délelőtt. Titkon talán remélt valamit ettől a látogatástól. Ugy láttam, hogy egy-egy pillanatra felpislant szemében a bizakodás álmos lánigia. Ismerősöm, a harmincés állásnőküli nem panaszkodott tegnap, színes vasárnap délelőtt. Nagyon szárazan és közönyösen ült a széken és furcsa, nagy józansággal teregette ki magát előttem. Más ember szájából siránkozó óbégatás kusztáltságában ömlötték volna ki azok a szavak, amelyek ismerősöm összeszorított fogai között megfagyott darabokban, a józanokdás látszata nélkül vergődtek át, csuszva, gurulva, hempergeve. — Szép ez a vasárnap — mondta. — Szép a nyár, komolyan állított, szép a nyár, mikor emulki. Ugy érzem, hogy elibénk szalad az ősz és itt minden elpusztul, nemcsak én.

Szóról-szóra így mondta. Mohón kapott a cigarettára után és mikor a füst bekalandozta a tétőjét, megrebent a szeme, mintha gyors ocudással elszégyelte volna magát, amiért nem közönséges szóval az idő kerekeit feszegeti.

— Szép íróasztala van — beszélt tovább és sörre tapogatózt minden tárgyát az íróasztalon. — Hanyadika is van ma? — kérdezte hirtelen. Feleltem és alig hallgatott rám. Nézetem az arcát. Azt hiszem, csak azért kérdezte, hogy hanyadika van, mert a hallgatás kínos volt neki és nagy erőlködéssel úgy próbált viselkedni, ahogy a józan, hétköznapi emberek szoktak, akik most, munkás hét után, diszes, örömös vasárnapon szétszélednek az utcákon a pihenés ceremóniájával.

Nézetem az arcát. Szemébe lódukt a haja, sárga homlokán hirtelen megnyultak a ráncok, téglaszínű szája idegesen reszketett és nagy, fekete szemével bambán meredt rám ez az ember, aki két hónap óta lótot-futott, kilincsel, előszobákból kitámolgott, éhesen feködt ágyba és kiszikkadt remény-nyel ébredt reggel. És semmi sem használt. Hiába volt minden erőlködése, izadó töprengése, lázas tervfargása, idej megortorpanása, reménykedő állgulylása: minden felborult körülötte és sívár tarlóvá pusztult benne a tervek színes ceruzával gondosan megrajzolt térképe. Ott ült, szemben velem és már nem mondott se szép szavakat, se közönséges kérdéseket. Kilendült belőle a tartózkodás. Csüggedten hím-bálta fejét, mert már az ötletek csirájára kiszáradt agyából, csak ilyesmit dünyögött:

— Prédikálnak, prédikálnak nyomoraklóiról, fajvédelemről, munkamegindításról, keresztényi szeretetről és engem megezt a fene.

Csontos ökle összeszorult. Láttam: még nem szállt homlokára a nagy belenyugvás. A vad akarat lobogott bonno:

Akarat 607.

Ujságpapírdarabokat szedett elő zsebéből. A sárga, gyűrött lapokat kibontogatta, de nem fonoskodva, csak beteges szórakozottságból. És beszélt:

— Nem sikerült semmi. Eki-tszám, nem sikerült. En pedig éni akarok, én becsületesen dolgoztam akarok, enni akarok, nőket akarok, mindazt akarok, amit az állat nem akar, mert az állatnak akarni se kell, az állat ugys é. Az állat boldog. En akarok, mert nekem esőkönnyösen akarnom kell, mert az akarat tartja bennem az életet.

Kezembe nyomott egy ujságpapírdarabot.

— Legutolsó próbálkozásom. Három napos. Csak egyszer jelent meg az ujságban. Akarat 607. Jólige. Minden munkát vállalok. Már nem is tudom, micsoda munkát akarok. Nekem mindegy. Akarat 607. Látja. Ott. Utolsó pénzemet odaadtam az Akarat 607-ért. És senki nem felel. Senkinek sem kell az én 607-es számú akaratom. Pedig dolgozok becsülettel. Akarmit. Akarok dolgozni, érte meg, hogy akarok. Három nap óta fetrengek éhesen az ágyamban. Éz a 607. Mikor már-már elazsom, arra rettenek fel, hogy egy óriási nagy száj, amit nem látok, de magam mellett érzek a sötétben, azt bögi: Akarat 607. Bömböll, urah, nem hazudok, valóki bömböll a fülembé fenyegetően, aztán gu-nyosan. Akarat 607. Akarat 607. Az ördög vigye el.

Féleknek nyultam a zseembem és felajánlottam neki kétszáz korona kölcsönt, hogy megegyezzen próbálkozok az Akarat 607-tel.

Ismerősöm, a harmincés állásnőküli megborzongató alázattal köszönte meg a pénzt.

Szaladt az ujságkiadóba. Mind a ketten elejtettük, hogy diszes, munkaszünetes vasárnap van.

Nem tudom, megszállta-e a kísértés és megebedt-e a kétszáz koronából valami kifözében. Vagy talán éhezett ezen a pihenő vasárnapon is. Vacsora idején lefeküdt ágyába és fejében megkezdtek a csatát a 607-es számok?

Akarat 607!

De kar, hogy ez a jelige, ez a Kiszó és ez a kis szám csak az elhagyottak, az éhezők, a nyomorultak agyában nő igazán óriásivá. Félelmesen óriásivá. De kar, hogy csak az éhezéstől megrongyolt idegek rezgik és továbbiták, mint zizegő sürgönydrótok: Akarat 607.

Akarat 607: Nem a tözések nyereszkedése, nem az erősek ostroma-pása, nem a felelőtlenek gummitobnja, nem a mámorokeresők itala, nem az arany guruló muzikája.

Akarat 607: Az éhezők könyörtelen, dacos, igaz, nagy, nagy élet-akarása.

Rab Gusztáv.

*****

A Parkmozi a Kertmozi legutóbbi műsorát mutatja be. Kimondhatatlan előnyére szolgál a moznak, hogy az igazgatóságunk sikerült nagy anyagi áldozatok révén a közvetlen villamos áramot bevezetnie és így a közönség az előadásokat a Kertmozi nyilván teljesen zavartalanul élvezheti. Jegyvetételek a Kertmozi telefonján is 11-47.

Rendőri hír közlőről

Vasárnap este történt Budán. A vendéglőnek elkészített kis-korona gyűzevel kerültségűsége...

A törtenet ugyanis, hogy a szomszédos dulaj társaságunk nem tettett a közelükben pezsgőző pároska...

Kérek én is cukros szódavíz! A fiatalomban, aki a növel ült, nyelt egyet, de nem szót semmit.

A széken dírigáló vérszemet kapott attól a hallgatástól és most már arról kezdett érdeklődni, hogy pezsgő...

A széken álló fiatalember erre ki-huzta magát, megmozdította a nyak-

A kedves kisasszony annyira meg volt állítódva, hogy ánkéntlenül felemelkedett helyéből és egy lépést tett a rőzsga fiatalember felé.

— M. G. vagyok! — mondta feny-

„Bélyeghét” lesz szeptemberben Budapesten

Kiállítás a Nemzeti Szalonban

A Lovárbélyeggyűjtők Első Hazai Felváltó társulat bélyeghét eredményesen kibuzdulva, Magyarország és a külföld számára újabb bélyeghét rendez.

gető hangsúlyozással. — Kikérem magamnak, hogy a társaságomban levő bélyeg inzulálta!

— Táncrakerés nem inzulálás! — harsogták kórusban.

A magát M. G.-nek nevező fiatal-ember elszántan nézett farkasszemet az ordító csoporttal.

— Nem! — mondta erre röviden M. G. és leült. Önagysága követte példáját.

— Maszaj táncolni! — zúgolódott hangosan a fiókparlament a sároka-

— Ki volt az csirkefogó! — kiállított olyan drámai hangon, hogy a cigány is megijedt és abba-hagyta a csárdást.

M. G. erre felkapta az előtte álló pezsgőspoharat és teljes erővel böngészte dr. Sz. L.-hez. A nő fel-sikított, a sároka állék felugrál-

Budán ugy látszik közönyösekek az emberek a tiszta művészet iránt, mert senki sem törődött a nagy-bőgő sírmaival.

— Jajjajaj, összetörték a bögőt!... Jaj a bögők!... A bögők!...

— szajnos — gúnyos véget ért, amennyi-

ma a kiállításnak, amelynek után a hazai filatelia legkitűnőbb emberei foglalkoznak helyét; Schmidt József az Első Hazai alnöke, Szék István megalapító, Szécsi Ártúr szerkesztő, Laub István megnök, egyesületi titkár, Keil Elemér bankigazgató és Winter Lajos bankfő-tiszviselő.

ben a rend két óra lépett közbe, hivatalos tekintélye egész sulyával. Felírták dr. Sz. L. urat, felírták M. G. urat, sőt felírták a bélyegét is a körülé az alkalommal kiderült, hogy a költői Cecilia névre hallgat.

Még csak annyit akarok hozzá-fűzni, hogy esztelen nem olvasom el az újságban a rendőri híreket, hanem elmegyek Budára vacso-rázni.

Gad. Andor.

Törvényszék

§ Urinak ha szarvaszere, Hasznó part, melyben hazulajdonos és lakó allokolt egyházzal szemben tárgyal most a bíróság.

— Maga közhíreség módján, ha nem fogja abba-hagyni pergetését fel fogom pofozni!

Bár ezzel már elégtételt is vett magának Fodor, de ezt nem találta elégnek, hanem ezen felül még becsületstérséget beperele Bálminél.

Mi a hatóság előtti rágalmazás! Snajdlig ügyvéd ellátást adott dr. Berecz Antal Károly egyik kilenczének ellenfeleivel szemben.

Dr. Elek Hugó és Fajos Mattyas. Társaságok: Dr. Elek Hugó és Fajos Mattyas. Társaságok: Dr. Elek Hugó és Fajos Mattyas.

Itt többre bőgölte. A bíró előlétezt kísérlete megdög maradván, idéletet kellett hoznia.

§ Közvérfolyo munkatérülés miatt került a büntető járásbírósgás elő Kauer Richárdné, egy fiatal, alig 26 éves csinos asszony.

§ Vezérnagys és háztulajdonos-ügy. Kreybig Rudolf vezérnagys, jelenleg lezartott egy biztosi irodának, a Naphegy-uten 21. szám alatti házában.

— Csak most jut eszembe, hogy az ügy tulajdonképpen a katonai bíróság-hoz tartozott volna, mert a vétség elő-vezése alkalmával én aktív katoná voltam.

§ Szavak után elhagyta a tárgyalótermet, bizonytalanságban hagyva a bírót, hogy az ítélet megemselítését fogja-e szorgalmazni vagy sem.

— Csak most jut eszembe, hogy az ügy tulajdonképpen a katonai bíróság-hoz tartozott volna, mert a vétség elő-vezése alkalmával én aktív katoná voltam.

Telefon KERTMOZI Telefon 11-47

A kis haszontalan Amerikai történet 5 felvonásban a főszerepben Mary Oshorna

Hans Herbert Ehrich „Ruth Marcell” című regénye film 5 felvonásban. A főszerepben Eva May, Hilde rendezte Joe May

Előadások 1/8 és 1/10 órákor

PARKMOZI A VÁROSMAJORBAN A Rettek-utcaiban, a Trombitás-ut. vill. megállónál

Mister Kersten bosszuja Dektív dráma hat felvonásban A főszerepben Lili Domini

A mungófa csodái Fantasztikus történet öt felvonásban A főszerepben Lúcia Wasmann

Előadások 1/8 és 1/10 órákor

Szomaháry István távollétében a szerkesztésért felel: Dr. ELEK HUGÓ

Társaságok: Dr. ELEK HUGÓ és FAJOS MATTYAS. Társaságok: Dr. ELEK HUGÓ és FAJOS MATTYAS.

BRILLIÁNSOKAT... Napsütés félt 8 órákor... Kereskedelmi igazgatóság által bevizsgált és engedélyezett...

NYomatott az „UJSÁGTCZEN” könyvkiadó és nyomda r.-t. körforgópein, RNYK Szilárd-uten 8.